

Achter de maaiers

Als Ruth en Noömi als berooide weduwen aankomen in Bethlehem gaat Ruth ervoor zorgen dat ze te eten zullen hebben. Ze gaat, zoals het weduwen toegestaan is, achtergelaten aren van het veld rapen, aren die de bindsters op het veld hebben laten liggen.

Om te begrijpen hoe de sociale situatie in die tijd in Israël was, is het goed te weten hoe het oogsten van graan in zijn werk ging:

Op het veld zijn drie groepen mensen bezig: Allereerste de maaiers. Achter hen komen de bindsters, jonge vrouwen die het afgesneden graan tot bundels bijeenbinden. De losse aren die deze hadden laten liggen mochten door de derde groep, armen en weduwen, opgeraapt worden.

De aanwezigen in het verhaal van Ruth 2 kenden de procedures goed, met uitzondering van Ruth, die uit Moab kwam, waar mogelijk andere gewoontes waren.

Hierbij is het van belang te zien hoe de diverse personages spreken over het gedrag van Ruth. De opziener lijkt haar gedrag vrijpostig te vinden. Hij zegt tenminste in vers 7 tegen Boaz, de eigenaar van het veld in wiens dienst de maaiers en bindsters werken, dat Ruth tussen de schoven wil rapen, achter de maaiers. En dus niet zoals de andere armen, áchter de bindsters. Boaz kapittelt haar niet om haar gedrag, maar om te voorkomen dat zijn maaiers handtastelijk worden ten opzichte van haar, raad hij haar wel aan zich aan te sluiten bij zijn meisjes. Tegelijk is dit een bevoorrechte positie ten opzichte van de andere armen die áchter de meisjes moesten blijven. In vers 15 begunstigt Boaz haar nog meer door zijn knechten te bevelen dat Ruth zelfs tússe de schoven mag oprapen.

Bij thuiskomst vertelt Ruth over de welwillende houding van Boaz, die haar zelfs toegestaan heeft bij diens knechten te blijven. Noömi reageert daarop door te zeggen dat Ruth blijkbaar niet als de andere armen achteraan hoeft te blijven, maar tussen de maaiers lopen is te risicovol. Zij als Bethlehemitische kent de jongens van haar stad en hun vrijpostig gedrag. Voor Ruths veiligheid raadt zij haar aan wel bij Boaz' meisjes te blijven, wat al een bevoorrechte positie was.

En Ruth volgt de adviezen van haar schoonmoeder nauwgezet op.

Pas in Ruth 3: 5 blijkt Ruth een eigen interpretatie geven aan het advies van haar schoonmoeder. Maar in vorige stukjes heb ik al geschreven over Ruth's gedrag op de dorsvloer wat iets afwijkt van wat Noömi haar adviseerde.

Lukas A. de Groot, April 2026